

Malmö, 2025-09-17

MOTTAGARE  
Klimat- och  
näringslivsdepartementet

## Remissvar rörande förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2021/1119 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet (KN2025/01524)

Vårt ärendenummer: 2025/381

Sysav, Sydskånes avfallsaktiebolag, tar hand om avfall från hushåll och industrier och återvinner så mycket som möjligt till nya resurser som återförs till samhället. Sysav bidrar till ett samhälle med cirkulära flöden, med en hållbar produktion och konsumtion, och där onödigt avfall inte uppstår.

Sysav menar att avfallshantering ska ses som en nödvändig basinfrastruktur i ett väl fungerande samhälle, där resurser skapas och återförs till samhället, likväl som att restprodukter som inte kan eller bör återvinnas, destrueras eller deponeras.

Sysav har som ambition att vara klimatneutralt till 2030 (scope 1, 2 och 3) - genom att fokusera på uppströmsaktiviteter samt bygga koldioxidinfångning på vår avfallsförbränningsanläggning. Sysavs banbrytande projekt SkyZero syftar till att omvandla avfallsförbränningsanläggningen i Malmö till en klimatneutral anläggning som också genererar minuskrediter senast 2030. Vårt mål är att avskilja 450 000 ton CO<sub>2</sub> årligen. Som södra Sveriges största klimatinitiativ sätter SkyZero ett djärvt exempel för avfallssektorn genom att etablera en skalbar CCUS-hubb i Malmö och visa hur teknisk innovation och partnerskap kan skapa verklig klimatnytta.

*Sysav tackar för möjligheten att lämna synpunkter på föreslagen förordningstext. Våra specifika kommentarer kan utläsas nedan samt i svar direkt till Europakommissionen: **Feedback from: Sysav***

Sysav, Sydskånes Avfallsaktiebolag  
2025-09-17

Malin Dahlroth, vd och koncernchef  
[malin.dahlroth@sysav.se](mailto:malin.dahlroth@sysav.se)

## **SAMMANFATTNING**

Sysav tillstyrker 2040-målet – 90 % minskning av nettoutsläpp jämfört med 1990 – som avgörande för att EU ska göra sin del enligt Parisavtalet. Ett tydligt delmål ger tidigare utsläppsminskningar, driver innovation och stärker EU:s konkurrenskraft och energisäkerhet, och unionens trovärdighet globalt höjs när den går före och inspirerar andra länder att höja sina klimatambitioner.

Vi ser dock risker med omfattande användning av internationella krediter. Att tillåta upp till 3 % av 1990 års utsläpp från och med 2036 innebär att cirka 30 % av de kvarvarande utsläppen då kan kompenseras. Eventuella krediter bör begränsas till permanenta negativa utsläpp inom EU, med fokus på egna utsläppsminskningar.

Vi förespråkar separata mål för bruttoutsläpp, permanenta minusutsläpp och naturliga (temporära) kolsänkor. Detta säkerställer att utsläppsminskningar och negativa utsläpp utvecklas parallellt. Alla sektorer och medlemsländer bör bidra rättvist, med viss flexibilitet men utan att någon halkar efter.

Eftersom plastproduktionen ökar och användningen av återvunnen plast inte ökar i samma takt, kommer det även efter 2040 att finnas kvar restavfall med fossilt innehåll som behöver förbrännas. Det är ett faktum även om vi inom EU når alla mål inom cirkulär ekonomi. Koldioxidavskiljning (CCS) på avfallsförbränningsanläggningar är därför absolut nödvändig för att fånga in koldioxiden från dessa utsläpp – både den fossila andelen (som annars hade nått atmosfären) och den biogena andelen (som ger negativa utsläpp vid lagring). Samtidigt har frågan om inkludering av importerade plastråvaror (polymerer, plastgranulat och organiska baskemikalier) CBAM skjutits upp inom EU, vilket är olyckligt och innebär att en europeisk marknad för återvunnen plast hämmas.

Avfallsförbränning står för cirka 7 % av Sveriges fossila CO<sub>2</sub>-utsläpp. EU:s regelverk och nationella styrmedel behöver därför synkroniseras för att möjliggöra en snabb uppbyggnad av koldioxidinfrastruktur kopplat till avfallsförbränning. Sysav understryker att adekvata stödsystem krävs som täcker kostnaderna för infångning, transport och lagring av koldioxid från avfallsanläggningar.

## **Bakgrund**

Sysav (Sydskånes avfallsaktiebolag) ansvarar för avfallshantering och återvinning i södra Skåne och driver ett av Sveriges större avfallskraftvärmeverk. Bolaget har ett direkt intresse av klimatpolitiska styrmedel och mål, då vi strävar efter att minimera avfallets klimatpåverkan genom ökad materialåtervinning, energiutvinning ur restavfall och satsningar på koldioxidinfångning. Sysavs egna klimatmål är i linje med Parisavtalet – vi avser att uppnå klimatneutralitet senast 2030 och har inlett arbete med CCS för att fånga in koldioxid från avfallsförbränningen i Malmö. Vi välkomnar därför

EU-kommissionens ambition att uppdatera EU:s klimatlag med ett bindande klimatmål för 2040, och följande synpunkter ges utifrån Sysavs erfarenheter och perspektiv.

## **Synpunkter**

### **Ambitiöst 2040-mål i linje med Parisavtalet**

Sysav stöder det föreslagna klimatmålet för 2040 och anser det nödvändigt för att EU ska göra sin del enligt Parisavtalet. Klimatkrisen kräver kraftfull handling, och ett 90 % nettominskning till 2040 säkerställer att EU håller sig på en 1,5 °C-bana. Detta ger tydliga långsiktiga spelregler för näringslivet och medlemsländerna. Ett ambitiöst 2040-mål innebär att större utsläppsåtgärder vidtas tidigare (2020-talet och 2030-talet), vilket minskar de samlade utsläppen i atmosfären och låter de sista tekniskt svårminskade utsläppen få längre tid att hanteras fram till 2050.

Ett ambitiöst delmål driver på innovation och investeringar. När målsättningen är tydlig och bindande vågar företag satsa på ny teknik och gröna lösningar, i allt från förnybar energi och elektrifiering till vätgas och negativa utsläpp. Ambitiös klimatpolitik stärker också EU:s konkurrenskraft – företag som ligger i framkant gynnas när hela EU rör sig framåt. Samtidigt minskar beroendet av importerad fossil energi, vilket förbättrar energisäkerheten i Europa. Genom att anta ett 2040-mål i linje med 1,5 °C ökar EU dessutom sin trovärdighet internationellt och kan agera förebild som uppmuntrar andra länder att höja sina klimatmål.

### **Användning av internationella utsläppskrediter**

Sysav är skeptiskt till en stor användning av internationella utsläppskrediter i klimatramverket. Förslaget att från 2036 tillåta upp till 3 % av 1990 års utsläpp att räknas in via internationella krediter motsvarar potentiellt en betydande del av de kvarvarande utsläppen 2040 (uppemot en fjärdedel). Att ersätta faktiska utsläppsminskningar inom EU med köpta krediter utanför EU riskerar att urholka den faktiska klimatomställningen som just nu tar fart inom unionen.

Vi avråder från att göra EU alltför beroende av externa krediter för att nå 2040-målet. Erfarenheter visar att kompensationsmekanismer kan ha bristande miljöintegritet och osäker additionalitet (d.v.s. om minskningarna verkligen är extra). Om krediter ändå ska utnyttjas måste det ske under mycket strikta villkor. Endast permanenta koldioxidupptag (verifierade minusutsläpp) bör accepteras, exempelvis genom biogen koldioxidinfångning och lagring inom EU. Sådana krediter måste hålla hög kvalitet och transparens. I avsaknad av full garanti för detta bör fokus ligga på att genomföra utsläppsminskningar inom EU, snarare än att förlita sig på köp av utsläppsutrymme från tredje land.

### **Separata mål för utsläppsminskningar och upptag**

Sysav tillstyrker att klimatlagstiftningen kompletteras med separata mål som skiljer på utsläppsreduktioner och koldioxidupptag (negativa utsläpp). Det är viktigt att hålla isär olika komponenter i nettomålet:

- **Bruttoutsläpp** – direkta utsläpp av växthusgaser som ska minskas kraftigt.
- **Permanent negativa utsläpp** – aktiv borttagning av koldioxid från atmosfären med långsiktig lagring (t.ex. bio-CCS, inklusive infångning av biogen CO<sub>2</sub> från avfallsförbränning, DACCS och permanent mineralisering såsom t.ex. i byggnadsmaterial).
- **Temporära kolsänkor** – upptag i skog och mark som är reversibelt över tid (kan gå förlorat vid t.ex. brand eller förändrat brukande).

Genom att sätta upp tydliga delmål och redovisning för dessa kategorier garanteras att utsläppsminskningar genomförs parallellt med uppbyggnad av kapacitet för negativa utsläpp. Ett netto-nollmål utan sådan uppdelning riskerar annars att t.ex. stora skogsupptag tillåts kompensera kvarvarande fossila utsläpp, vilket inte vore en varaktig lösning. Huvudfokus måste vara att minimera bruttoutsläppen – fossila utsläpp behöver drivas ned till nära noll. Samtidigt bör tekniker för minusutsläpp (som bio-CCS) utvecklas skyndsamt, så att högkvalitativa kolsänkor finns tillgängliga för att balansera de utsläpp som återstår. Naturbaserade sänkor är värdefulla men osäkra över längre tidsperioder, och bör därför hanteras separat: långlivade fossila utsläpp ska balanseras med lika långlivade upptag (like-for-like-principen), inte med kortsiktiga kolsänkor.

### **Avfallsförbränningens roll och behovet av CCS**

Avfallsförbränning är i dagens samhälle en nödvändig tjänst men utgör också en betydande utsläppskälla. Omkring 7 % av Sveriges fossila CO<sub>2</sub>-utsläpp (2023) kommer från avfallsförbränningsanläggningar, främst på grund av plastinnehållet i restavfallet.

En viktig orsak till att avfall i stor utsträckning går till förbränning är deponiförbudet i Sverige och EU:s mål om kraftigt minskad deponering. EU:s avfallsdirektiv anger att högst 10 % av kommunalt avfall får deponeras år 2035. Dessa beslut har fattats av klimatskäl, eftersom deponering av organiskt avfall leder till metanutsläpp och därmed höga växthusgasutsläpp. För att minska dessa utsläpp har förbränning blivit det huvudsakliga alternativet för det avfall som inte kan materialåtervinnas. Detta innebär att även i ett framtida cirkulärt samhälle kommer förbränning att spela en roll för restavfallet – vilket i sin tur gör CCS avgörande för att hantera de kvarvarande utsläppen.

Trots ökad materialåtervinning och avfallsminimering kommer betydande mängder plast och annat fossilt avfall i restflöden att behöva förbrännas långt efter 2040, eftersom plastanvändningen globalt ökar utan att användningen av återvunnen plast hänger med. En ökad efterfrågan på återvunnen plast är nyckeln till en cirkulär plastanvändning.

Koldioxidavskiljning (CCS) på avfallsförbränningsanläggningar är därför nödvändig för att nå klimatneutralitet. Genom att införa CCS kan dessa utsläpp i stort sett elimineras: den fossila koldioxiden hindras från att nå atmosfären och den biogena koldioxiden fångas in och lagras, vilket ger permanenta minusutsläpp. Avfalls-CCS ger

alltså en dubbel klimatnytta och blir ett nyckelverktyg för att uppnå netto-noll; det skapar en kolsänka som kan kompensera för kvarvarande utsläpp i andra sektorer.

För att möjliggöra bred implementering av avfalls-CCS krävs dock styrmedel och stöd som hanterar de betydande kostnaderna för infångning, transport och lagring av koldioxid. Sysav efterlyser att EU och berörda nationella aktörer skyndsamt utformar regelverk och finansieringslösningar som gör det tekniskt och ekonomiskt genomförbart att införa CCS vid avfallsförbränning i stor skala. Exempelvis bör utbyggnad av nödvändig CO<sub>2</sub>-infrastruktur underlättas, avfalls-CCS bör klassas som hållbart enligt EU-taxonomin, all avfallsförbränning bör integreras i EU ETS för att ge utsläppen ett pris, samt riktade investeringsstöd och incitament (såsom *Carbon Contracts for Difference*) införs för att täcka merkostnaderna för CCS. Utan sådana åtgärder riskerar annars denna mogna teknik att inte komma till bred användning, trots att avfallssektorn snabbt skulle kunna leverera stora utsläppsminskningar med CCS.

### **Främjande av kolinlagringsmarknaden inom EU**

EU bör aktivt främja marknaden för kolinlagring inom unionen. Detta kan uppnås genom att tillgodose sitt eget behov av kolinlagring genom adekvat målstyrning (separata mål för utsläppsminskningar och kolinlagring) och samtidigt skapa incitament för den lokala marknaden. Genom att främja företag i att nyttja kompensation för residuala utsläpp, t.ex. genom att skapa en regulatorisk kolkreditsmarknad, kan EU bidra till att utveckla en robust och hållbar marknad för kolinlagring. Detta är avgörande för att säkerställa att unionen når sina klimatmål och samtidigt stärker den regionala ekonomin.

### **För mindre plast till avfallsförbränning: Inkludera plastens basmaterial i CBAM**

Sysav tycker att det är olyckligt att frågan om inkludering av plastens basmaterial i CBAM har skjutits upp inom EU. I syfte att minska att onödigt fossil jungfrulig plast introduceras i samhällskroppen, behöver ny plast bära sitt klimatavtryck – helt i linje med principen om att förorenaren betalar. I nuläget är det avfallsförbrännare, avfallskollektivet samt fjärrvärmekunder som betalar för stora delar av plastens klimatpåverkan. Det ger i sin tur en bristfällig incitamentsstruktur för mindre plastförbränning och högre andel återvunnen plast i nyproduktion.

Om jungfruliga (nyproducerade) polymerer istället beläggs med en koldioxidkostnad ökar den relativa konkurrensfördelen för återvunnen plast samt för biobaserade polymerer. Plasttillverkare får ett ekonomiskt incitament att blanda in mer återvunnet material i sina produkter eller utveckla klimatneutral plast, eftersom det kan bli billigare än att betala CBAM-avgift för helt fossil jungfrulig plast. Detta påskyndar övergången mot en mer cirkulär plastindustri, där producenter designar plast för återvinning och investerar i återvinningskapacitet.

### **Avslutande kommentarer**

Sammanfattningsvis tillstyrker Sysav det nya klimatmålet för 2040 och anser det vara en avgörande åtgärd för att skärpa EU:s klimatarbete. Vi har ovan betonat några viktiga förutsättningar för att målet ska få fullt genomslag: begränsad användning av internationella krediter, separata mål för utsläppsminskningar respektive upptag, rättvis fördelning av insatser mellan länder och sektorer (inkl. inkludering av plastens råvaror i CBAM), samt ett starkt fokus på avfallssektorns utmaningar och möjligheter. Särskilt angeläget är att komma igång med permanenta minusutsläpp – avfalls-CCS är ett konkret exempel där Sverige och EU kan visa ledarskap och skapa en varaktig kolsänka för de utsläpp som är svårast att få bort.

Det är också viktigt att klimatomställningen genomförs på ett socialt hållbart sätt så att den har fortsatt stöd hos allmänhet och näringsliv. Omställningen kräver stora insatser, men dessa ska utformas så att de upplevs rättvisa och inkluderande, vilket ökar acceptansen och långsiktigheten i klimatpolitiken.